

UČITELJI PRIPRAVNIKI IN NJIHOV POLOŽAJ

Kako se nam godi?

(Jesenski motiv.)

Kadar se ratajskemu učitelju, upravitelju in slugi zadovoljčasi, vzame izza zaboja druge, neštetočkrat potemplane čevlje in s svojimi nemirnimi, nabrekli mislimi odrine še više v hrib. Predse gleda, ozirati se nima kam, počasi rine navzgor, misel pa vrta.

Se više gori podirajo. Polni, sočni gozdovi, kakor da rase denar. Požene se preko drče in stopi do njih. Obstanejo in pomaknejo klobuke.

»Se dobro seka?«
»Strmina nas daje, pa že gre!« Ostali molče, le stari, ki včasih obrne z jezikom čik in bzikne v stran dolgo rjavo slino, govori.

»Pa plačajo dobro?«
»Vragal!« Pljuje že kar predse. Mlajši, za drvarja prezanikni, gode: »Gospoda žre, oni so študirani, znajo!«
»Do 50 na dan pa pride,« pojasni oni, ki čika.

»Kaj pa imate vi?« vpraša zanikni.
»Okrog tisoč,« se zlažem za svojih 86. Vrag ve, pozneje sem mislil in grizlo me je, da sem lagal.

Oni je še čiknil in se obrnil. Menda sem pozdravil. Spustil sem se nazaj. Misel je vrta. Drvar ima svojih 1300 do 1500 mesečno. Jedo bel kruh, koruznih žgancev že ne. Naši drvarji. Vedno pa kolnejo, godrnjajo in zabavljajo čez zaslužek. Jaz jih razujem. Prav imajo. Misel je vrta še huje, žrla je.

Vprašanje pripravnic

Nimam sicer sovražnikov, pa se bojim, da bi morda le koga zabavala misel, da bom čakala pokoj še kot pripravnica. Brezplodno čakanje na napredovanje da namreč misliti tako.

In vendar delam na »enorazrednici« za tri moči.

31. decembra 1939. bo poteklo pet let, kar sem pripravnica. Dve leti brezposelnosti in eno leto volonterske službe je bila prednagrada.

Osebnostne zadeve

—i Premeščeni so sledeči učitelji (ce): Ljubič Mirko iz Zagradca v Birčno vas; Urbančič Justina iz Lesc na Vrhniko; Vrtačnik Vid iz Vojnika v Celje; Nanut Anton iz Stopič v Črnuče; Prestor Julija iz Koprivnika v Cerklje pri Kranju.

—i Premeščeni sta učiteljici: Marija Polak iz Celja in Marija Pahor iz Skaručne, obe na pomožno šolo v Ljubljani.

Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

—i Zvišanje cen vsem življenjskim potrebščinam. Po indeksnem računu Delavske zbornice so naraščali izdatki za živila napram 1. septembru, kakor sledi:

	stand. 875 din	stand. 2100 din
1. septembra	100	100
1. oktobra	103,3	101,1
1. novembra	110	108
1. decembra	116,4	114,6

Pri računu za 1. decembra je upošteva že podražitev mleka na din 2,50. Proces dvigiranja cen gre vsak dan nevdružno na kvišku. (»Slovenski Narod«, 2. dec.)

—i Povišanje prejemkov celjskim občinskim uslužbencem. Zaradi naraščajoče draginje je mestni svet s takojšno veljavnostjo povišal prejemke vsem delavcem, uradnikom in upokojevcem. Mezde delavcev, ki so zaposleni pri delih v okviru pomožne akcije, so povišane od 2,75 na 3 din na uro. Vsi mestni delavci bodo tudi prejeli do preklica izredno draginjsko doklado v znesku 0,50 din na uro. Prejemki pragmatično in pogodbeno nastavljenih nameščencev, dnevničarjev in dnevničark ter upokojevcem in upokojenk se povišajo takole: prejemki v gotovini in naturi do 1000 din za 15 %, od 1001 do 2000 din za 10 %, od 2001 do 3000 din pa za 5 %. Letni izdatki za to povišanje prejemkov bodo znašali 360.000 din. Kakor znano, je občina tudi lani pred volitvami nekoliko povišala prejemke mestnih delavcev, ki niso zaposleni pri pomožni akciji. Takrat je uvedla družinsko doklado v znesku 50 din za vsakega otroka do 16. leta. (»Jutro« od 26. novembra.)

—i Kaj bo z našo šolo? je naslov članka, ki ga »Doma ljub« od 29. nov. ponatiskuje iz »Bogoljub«, v katerem pravi med drugim tudi sledeče: Kaj bo z našo šolo? Kaj bo z mladino, če se šolska (seveda tudi domača) vzgoja ne bo naslonila na izrazito verstveno in нравstveno podlago! Če zahtevamo versko podlago, hočemo reči, da naj bo vse šolsko ozračje, da naj bo ves pouk in vsaka stroka prežeta krščanskega duha in spremljana s krščanskim obelježjem. Vodilo vse vzgoje mora biti dekalog (božje zapovedi), volja božja. V razmerah, kakršne so današnji dan, morajo štarski učitelji in vsi vzgojitelji kar moč paziti, kaj mladina bere, s kom obuje, kam zahaja, katere družbe se oprijemlje.

In oni mi je čikal tik mimo nosa in ušes in se režal na štiri zobe.

Zvečer je prišel drvar, nepismen, pa je prosil, da mu napišem dve pismi za Ameriko. Dal sem papir, kuverto, napisal in povedal, koliko znamk naj kupi.

»Pa stopite, dam za liter!« je povabil. Odklonil sem.

»Kaj bi, saj nimate bog ve plače!« Spet me je pogrelo, vrag vedi čemu, pozneje sem bil zato jezen.

»Drugič, o priliki!« sem odklonil.

Majhna vas, par hiš, podružnica in dve gostilni. Pijo naši drvarji dosti. Ne toliko vina. Močan čaj. Manjša družba zlije na večer v gostilni do 13 litrov čaja. Vem, če bi v gostilni plačal liter, bi jih drvar pet. Tudi jedo dobro. Samo eden v vasi, kmet, ne pije; bogat je, ne zapravlja, odira. Drva mi je prodajal dvainpolkrat dražje od dnevene cene. Sicer mu sosedje ponoči razdirajo plot in mu tudi drugače naredijo kako škodo.

Sicer pa je ratajski kar močan, rad dela, dosti misli. Rad ima te hribe. Le včasih gre v dolino. Takrat obiše tovariša v osmi, ki s štirimi strada. Vrača se dve uri, misel pa vrta.

P. An.

Ker imam kaj malo osebnega kontakta s tovariši, se obračam na naslov ter prosim za pravdorek v vprašanjih:

1. Ali naj še kar upam na napredovanje? (»Upanje sladi življenje« — pravijo.)

2. Ali bo v doglednem času kaj napredovanja?

3. Pravijo, da je — pet — let — mejnik čakanja.

Naj verjamem?

M. K.

— Praktični učiteljski izpiti so se vršili pred državnim izpitnim odborom od 23. do 29. p. m. na drž. učiteljski v Ljubljani. Izpit so napravili naslednji učitelji (ce) pripravnik (ce): Stern Cita, Segula Pavel, Šmitek Antonija, Avguštin Brigita, Debeljak Frančiška, Erker Vera, Petrovič Boleslav, Rozman Angela, Spindler Dušan, Toroš Jožefa, Koštric Olga, Studen Ana, Sušteršič Marija in Vivod Zofija.

Šolski radio

—r Torek, 12. decembra: Smuk čez grič! Smučarsko kramljanje. Vodi g. Janko Sichel. Razpored: Nesrečna zima mrazi me! Smešne se pogovarjajo. Tam na bloških gričih. Pripravi smučil! Zdjaj pa v šolo! Smučarjeva božičnica. Smeh na smučeh. Vremce se je spremenilo. Maže, vosek — smuk na noseč! Ven, le ven v naravo krasno!

Petek, 15. decembra: Moji mali učenci in učenke v Crni Reki v varadarski banovini. Razpored: 1. Vas Crna Reka, šola, okolica in oddaljenost od prometnih zvez. 2. Moji otroci v šoli; zanimanje za šolo in njih delo v šoli. 3. Otroci doma, razmere na domu in njih opravilo. 4. Njih igre na paši. 5. Običaji, v kolikor so v zvezi z otroki. 6. Otroci v sosednjih šolah.

—t V Knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani in njeni podružnici v Mariboru do bite vse pisarniške potrebščine za šolo in dom; knjige za šolanje svojih otrok; učila za vse šole; knjige znanstvene in leposlovne vsebine zase, za odraslo mladino, otroke, prijatelje in znance; merila in razne merilne instrumente za šolo in praktično uporabo; papir »Jasnit« za kopiranje načrtov in skic. — V tiskarni se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča dela od najnavadnejšega pa vse do najbolj finega večbarvnega tiska. — V knjigovoznici se vežejo knjige, brošure in izdelujejo najfinejša in tudi preprosta knjigoveška dela.

Mladinska matica

—mm Za božič dobite najlepše, najboljše in najcenejše mladinske knjige pri Mladinski matici. Tu dobite večbarvne slikanice in bogato ilustrirane pravljice in povesti, kakor tudi knjige realne vsebine. Pri naročilu celotnih kolekcij — znaten popust!

—mm »Naš glas« z dne 15. novembra piše o prvi številki »Našega roda« in o veliki nakladi našega mladinskega lista v teku let. Notico zaključuje: Povprečno je znašala njegova naklada okrog 20.000 do 23.000, kar je za naše skromne razmere izredno visoko število in kaže, kako dobra je organizacija Mladinske matice, hkrati pa je tudi najboljši dokaz, da je list mladim naročnikom všeč. V dvanajstih letih svojega obstanka je Mladinska matica razposlala med slovensko mladino 1.300.000 knjig. Slovensko učiteljstvo je na to važno kulturno delo upravičeno lahko ponosno. — Isti list pa piše v številki z dne 1. novembra v rubriki »Nove knjige« pod naslovom Deset let mladinskega lista: Letos je dopolnil svoj deseti letnik slovenski mladinski mesečnik »Naš rod«. List, ki ga ureja Josip Ribičič in ga izdaja Mladinska matica v Ljubljani, je v desetih letih, odkar izhaja, dosegel prvo mesto med slovenskimi izdanji in si je pridobil velikih zaslug za širjenje lepega branja med mladino. List izhaja približno v 24.000 izvodih. Mladinska matica poklanja naročnikom lista tudi redne knjižne izdaje, in sicer po 3 ali 4 vsako leto. Naročnina na »Naš rod« in knjige znaša komaj 2,50 din na mesec. Pri »Našem rodu« sodelujejo ne le vsi znani slovenski mladinski pesniki in pisatelji, temveč tudi še mnogi drugi slovenski in dolga vrsta najboljših ilustratorjev, tako da sreča v seznamu sodelavcev res izbrana imena. »Naš

3/4 ZAVITKA Kneippove

SLADNE KAVE TVORI DRAGOCENI PRAŽENI SLADNI SLADKOR

rod« je tudi prav lepo opremljen, objavlja mnogoštevilne izvirne ilustracije naših priznanih risarjev in ilustratorjev, zraven pa so večinoma vsi prispevki opremljeni s ponazorjuočimi podobami. Mladinski matici, ki je del ljubljanske sekcije Jugoslovenskega učiteljskega združenja, je treba k velikemu kulturnemu uspehu, ki ga je z »Našim rodom« pridobila za slovensko mladinsko književnost, toplo čestitati.

—mm »Družinskega očeta in pedagoga«, ki je pisal uredništvu »Našega roda« anonimno pismo iz Krškega, naproša uredništvo, da pošlje svoj naslov.

Stanovska organizacija JUU

Iz izvršnega odbora

—iz Pozdravne brzojavke in izjave solidarnosti izvršnemu odboru JUU, odnosno predsedniku Ivanu Dimniku so v zadnjem času poslali učiteljsko srezov: Bijeljina, Đevdelija, Trebinje, Prnjavor, Novi Sad, Stara Pazova, Gradačac Cetinje, Smederevo, Negotin, Trstenik, Sombor, Carevo selo, Danilov grad, Kumanovo, Bijelo polje, Ohrid.

Iz društev

Vabila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO ORMOZ bo zborovalo v soboto, dne 16. decembra, v Ormožu. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu predavanje sreskega šumarskega referenta za Maribor, I. breg, o kmečkem gozdarstvu. — Polnoštevilo udeležbo članstva pričakuje — odbor.

— JUU ZA SREZ PTUJ bo zborovalo dne 16. decembra ob pol 9. uri v Mladiki v običajnim dnevnim redom in predavanjem. Ne pozabite na pedagoško skrinjico in na predloge. Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V ŽUZEMBERKU bo zborovalo v soboto, dne 16. decembra 1939., ob 10. uri dop. v Žuzemberku. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Naši prejemki. 3. Učitelj in njegovi uspehi v šoli. Predava tov. Hinko Ravbar. 4. Slučajnosti. — Pridite res vsi! Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA - MESTO zboruje v sredo, 13. dec., ob 8. uri v telovadnici II. deške šole na Cozovi cesti. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu tudi predavanje tov. Kobilice: »O področjih učiteljskega dela« in posebna točka Pedagoški pregled. — K polnoštevili udeležbi vabi odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO MARIBOR - DESNI BREG bo zborovalo v soboto, dne 16. dec. 1939., ob 9. uri v Narodnem domu v Mariboru, z naslednjim dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo. 2. Vprašalna skrinjica. 3. »Učiteljsva priprava«, Kontler. 4. Predlogi in slučajnosti. Odbor.

Poročila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V DOLNJI LENDAVI je zborovalo dne 18. novembra ob pol 10. uri v Črensovcih.

Ze za 8. uro so bile vabljene tovarišice, da bi se pogovorile o izvenšolskem delu in ustanovile odsek učiteljic. Odziv je bil malenkosten. Ali naj bo to dokaz, da učiteljice ne čutijo potrebe po načrtnem delu in izmenjavi misli? Odsek se ni mogel ustanoviti.

Ob pol 10. uri je tov. predsednik otvoril zborovanje in podal situacijsko poročilo. Poudarjal je potrebo po enotnosti, če hoče biti učiteljstvo res kos svoji nalogi. Ugotovil je razveseljivo dejstvo, da članstvo narašča, kar kaže, da smo doumleli potrebo časa, ko je vsa moč v organizaciji. V glavnih obrisih je podal poročilo iz predsedniškega zbora. Ni se razvila debata, kakor bi bilo normalno in nujno.

Tov. M. Petovar je podala delovni program za vse leto. Potrebna so nam dobra predavanja, ki jih je preskrbela iz učiteljskih vrst. Nekateri predavatelji so poslali na izbiro več predavanj, med katerimi je članstvo izbralo.

Tovarišica je tudi razložila pomen posveovalnice. Članstvo naj že za prihodnje zborovanje pripravi vprašanja, na katera si želi odgovoriti.

Tov. Gumilar je na prošnjo »Slov. muzejskega društva« prosil tovariše, naj zbirajo muzejsko gradivo, in obenem pojasnil, kaj pride v poštev.

Odbor je sprejel načrt sekcije za aktivizacijo članstva. Sklenili smo posnemati tovariško kočevsko društvo glede izdelave seznama neorganiziranega članstva in tov. društvo M. Sobota glede mesečnega poročanja o vseh učit. spremembah v srezu. Tudi v našem srezu je pomanjkanje učiteljstva. Tovariši, ki so nameščeni v drugih banovinah, naj se vrnejo in se namestijo doma.

Proračun za tekoče poslovno leto je bil v celoti sprejet. Tov. blagajničarka je pohvalila tov. Preimingerja, bivšega blagajnika radi njegovega vzornega dolgoletnega delovanja. Sledilo je predavanje tovariša Gomilarja »Prezre življenja prekmurskega ljudstva«. Sam Prekmurec je vestno podal zgodovinski razvoj in vpliv posameznih dob in gibanj na Prekmurje. Le redkokateri dogodek je razgibal življenje v Prekmurju. Ko se se drugod delavci borili že proti kapitalizmu, je živel prekmursko ljudstvo še vedno fevdalno življenje. Zgodovina je dala svoj pečat. Prekmurec je svojevrsten. Posebna ljubezen do rodne grude je odmevala iz njegovih zadnjih besed. Dajte prekmurski zemlji in ljudstvu ljubezen, dajte Prekmurju kar morate in kar morete. Te besede naj bi bile kažipot v tretje desetletje svobode.

Tov. Gerčar je izdelal vabilo za tovariše, ki se niso člani naše stanovske organizacije. Med rugim pravi: »Če smo kaj vredni, uspeh ne bo izostal, če smo nevredni, je bolje, da propademo v delu kot v brezdelju. Te besede naj veljajo vsem!

Prihodnje zborovanje bo v prvi polovici decembra.

Kovač Marija, tajnica.

+ JUU — SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO RADOVLJICA je zborovalo na Jesenicah dne 18. novembra ob navzočnosti 65 članov.

Tov. predsednik pozdravi na novo pristopivše člane, posebno pa predavatelja didaktičnega vodjo poskusne šole tov. Kobilice iz Ljubljane. Preden poda besedo g. predavatelju, se zahvali članstvu za poverjenost mu zaupanje na zadnjem občnem zboru in obljublja, da bo delal z vsemi močmi za povdigi učiteljskega stanu in napredek šolstva v srezu.

Tov. Kobilica je predaval o učiteljskem delu in njegovem področju. Priporoča, naj deluje učiteljstvo na onem področju, kjer bo čutilo manjši odpor pri ljudstvu. Glavno področje mu je v šoli. Cilj slovenske ljudske šole je čim globlje prodreti v otrokov oblikovalni proces, da bo otrok zrastel v neškodljivega, koristnega in ustvarjajočega člana človeške družbe, Slovenca in državljana ter da ne bo čutil preveč negativne strani usode. Globlje je posegel predavatelj v oblikovalni proces otroka, v študij in opazovanje otroka in je nanizal način oblikovalnega procesa na sledeče točke: 1. opazovanje otroka. 2. Razgovor s starši doma o otroku. 3. Opazovanje otroka na cesti. 4. Previdno in diskretno vpraševanje med otrokovimi sorodniki in znanci o vzgojnih prilikah in podedovanih posebnostih (vprašalne pole). 5. Izpraševanje otroka samega v vseh oblikah. 6. Spoznavanje otrokovega znanja z uspešno uporabo učnih tekstov. 7. Opazovanje otrokovega okolja v šoli in doma. 8. Kulturni milje. 9. Pouk in vzgoja. Končno je opozoril predavatelj, da spada delo za otroka tudi v področje učiteljskega dela. Učitelj naj pokaže voljo, da hoče za otroka nekaj napraviti (šolske kuhinje, zavetišča in dr.). Važno je tudi delo za okolje tako zvano izvenšolsko delo, ki pa naj ne bo slepo. Učitelj mora nreštevati okolje, kaj je kraju potrebno, največ gospodarsko področje in delo pri gospodarskih združenjih. To delo naj bo nadaljevanje šolskega dela po potrebi kraja, ne pa po želji gotovih ljudi.

Na ta način usmerjeno delo bo ostalo učiteljskemu v trajno vrednost, ljudstvu pa v napredek in zadovoljstvo.

Tov. predsednik opozori članstvo na poročilo o zborovanju predsednikov v zadnji številki »Učiteljskega tovariša«. Nadalje poroča, da je sekcija uspela v zadevi tov. Laharnarja glede priznanja let in položajne grupe. Zadeva se je vlekla več let. Tov. Laharnar se zahvaljuje društvu in sekciji za njen trud in poziva učiteljsko, naj se tesno oprije svoje stanovske organizacije, ki se bori za skupne koristi članstva in za koristi posameznikov, kar je ravno v njegovem primeru jasno dokazala.

Tov. blagajnik poroča o stanju blagajne. Plaćevanje je splošno zadovoljivo pri večini članov. V kolikor plačevanje ni zadovoljivo je razvidno iz preglednih tabel, ki so članstvu na vpogled.

Tovariš Rupnikova referira o akciji za obmejno šolsko mladino, prečita dopis šolskega upraviteljskega iz Lokavca glede lanske pomoči in poroča, da vodijo letos to akcijo vsa narodna obrambna društva roka v roki s šolo. Poziva tovariše in tovarišice na skupno sodelovanje in prosi naj se ji o uspehih poroča. Nadalje predlaga, naj bi tudi društvo prispevalo in to 500 din za nakup novavic, obutve in drugo, kakor je to storilo tudi lansko leto. Soglasno sprejeto.

Tov. Pavlin poziva na članstvo pohiti z vplačevanjem naročnine za SSM.

Slike šol v srezu, ki so v varstvu tov. Pibrovca, se po soglasnem sklepu vseh navzočih izročijo oz. odpošljejo šolskemu muzeju.

Prihodnje zborovanje bo v Lescah.

Bulovec Alojzij, preds. Rutar Ludvik, taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO SV. LENART V SLOV. GORICAH je imelo svoj občni zbor dne 11. novembra t. l. pri Sv. Lenartu v Slov. Goricah. Navzočih je bilo 42 članov, t. j. 72 %.

Po otvoritvi je predsednik tov. Košenina pozdravil navzoče, posebno pa novo pristopivše tovarišice in tovariše. Prečital je obe predlagani kandidadni listi ter predlog za tajno glasovanje, ki se je vršilo ob pol 11. uri.

Sledila so poročila tajnice in blagajničarke ter poročilo nadzornega odbora, ki je predlagal blagajniku in odboru razrešnico, katero je članstvo sprejelo. Nato je tov. Križnič poročal o poteku banovinske skupščine, o glavni skupščini pa tov. Košenina.

Volitve: Od dveh vloženi kandidadni listi je dobila prva lista z nosilcem tov. Košeninom 22 glasov, druga lista z nosilcem tov. Roglom pa 20 glasov, ter prva 4 odbornike, druga pa 3 odbornike v bodočem upravnem odboru.

Delovni načrt: Pri razpravi o delovnem načrtu za leto 1939/1940. je tov. Majhen ostro kritiziral delo starega odbora, prikazal zastavljen položaj najmlajšega učiteljskega v organizaciji ter poudaril nujno potrebo demokratizacije pravil. Glede stanovsko-političnih zadev je neobhodno potrebno, da se članstvo posvetuje in v celoti sodeluje pri debatah ter na ta način z vso aktivnostjo dela na njih izboljšanje. Njegova izvajanja so izzvala posebno pri mlajšem članstvu odobravanje. — Nato je tov. Rogl prečital predlog za delovni program.

Konstituiranje novega odbora: Stavljena sta bila dva predloga za sestavo novega odbora. Ker je tov. Košenina odklonil predsedniško mesto, je bil po njegovem predlogu sestavljen novi odbor takole: predsednik Rogl Franc, podpredsednik Križnič Jože, tajnik Jurjašević Rudolf, blagajnik Vižintin Rudolf; odborniki Košenina Vlado, Kožuh Marija, Golob Josip; nadzorni odbor: Zmavc Andrej, Vižintin Vera, Koželj Marija.

Upoštevanje izvajanja in predloge članstva, bo novi odbor sestavil načrt za delo v tekočem letu.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo v začetku decembra.

Rogl Franc, preds. Jurjašević Rudolf, taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO MARIBOR - DESNI BREG je zborovalo dne 11. novembra v Narodnem domu.

Tovariš predsednik je podal poročilo seje predsedniškega zbora od 4. in 5. tega meseca.

Tovariš Vranc je v poročilu o problematiki učnega načrta prikazal teoretične osnove za sodobno načrtno delo v šoli. Podal je temeljna načela za gradbo učnega načrta, ki naj obsega kulturno pomembno in časovno sodobno in mladinsko izdelkom odgovarjajočo in psihološko pravilno obrazovno gradivo. Na primeru beograjskega projekta je pokazal prizadevanja komisije, ki se skladajo z idealnimi načeli povezanosti ljudske šole tako, da vsakemu šol. letu odgovarja tudi vodilna misel, n. pr. za 1. šol. leto »Šola in dom«, 2. šol. leto »Naša občina v štirih letnih časih«, 3. šol. leto »Naša ožja domovina«, 4. šol. leto »Naša širša domovina«, 5. šol. leto »Gospodarska Jugoslavija«, 6. šol. leto »Naš prostor v Evropi«, 7. šol. leto »Naš prostor v svetu«, 8. šol. leto »Država in državljan«.

V zvezi s predavanjem je bila sprejeta sledeča resolucija tov. Zorna:

Učiteljsko JUU za Maribor des. breg zbrano dne 11. novembra 1939., je v zvezi z razpravo o učnih načrtih in z ozirom na bodočo avtonomno ureditev šolstva zavzelo sledeče stališče:

Pri bodoči ureditvi slovenskega šolstva je nujno potrebno, da se pritegnejo k sodelovanju oni slovenski pedagoški delavci, ki že dolga leta proučujejo šol. probleme v teoriji in praksi. To naj velja zlasti za bodoči učni načrt, ki mora odgovarjati pedagoškim, psi-

hološkim in mladinskim izsledkom ter mora biti v skladu z zmogljivostjo slovenskega otroka in kulturno višino našega naroda. Sedanjí učni načrti ne odgovarjajo tem načelom, zato jih bo treba čimprej preurediti.

Tudi ob tej priliki izjavljamo, da je učiteljsko voljno storiti vse za napredek slovenskega šolstva, pričakujemo pa tudi od oblasti polno razumevanje tako v moralnem kakor tudi v gromotnem oziru, ko se bodo preurejale osnove našega narodnega življenja v banovini Sloveniji v okviru kraljevine Jugoslavije.

Petrovič Simeon, predsednik.

+ JUU — SRESKO UČIT. DRUŠTVO V KOZJEM je imelo svoj občni zbor dne 23. novembra 1939. v ljudski šoli v Kozjem.

Po otvoritvi in prečitanih zapisnikih so bili prečtani dopisi, ki jih je vzel članstvo brez debate v znanje.

O banovinski skupščini je poročal tovariš Kert Jože. Z ozirom na to, da so tovariši čitali potek banovinske skupščine, je podal posebno poročilo. Naše društvo je predložilo več predlogov gospodarskega značaja. Vsi pa so bili zavrnjeni, ker je gospodarstvo sekcije vezano na delo mnogih odsekov, ki jih delegat ne more pregledati. Zato je bilo sprejeto poročilo tudi nadzornega odbora. Na naše prvo zborovanje je prišel predsednik Kumelj, da bi podal članstvu tozadevne informacije in pojasnila. Ker se pa zaradi izrednih priisk zborovanje ni vršilo, so dobili te informacije le nekateri člani. K poročilu je pripomnil tov. Mencej, da bi bilo treba najti možnost, kako naj bi delegati dobili točen vpogled v organizacijo poslovanja, da bi tako odnesli s skupščine točno sliko dobrega poslovanja.

O državnih učiteljskih skupščini v Banja Luki je poročal tov. Mencej Martin. Ker ni bil delegat kozjanskega društva, je podal poročilo le kot informator. V svojem poročilu je orisal glavne dogodke na skupščini in o zadržanju slovenske delegacije k tem dogodkom. Treba je izmenjati društvena pravila, ker dosedanja niso več na mestu. Izgovor, da nova pravila niso bila predložena skupščini zaradi tega, ker niso sreska društva podala svojega mišljenja, ni na mestu. Sreska društva osnutka novih pravil še niso dobila v pretres. Škoda je, da se je odcepilo hrvatsko učiteljsko in to v času, ko je enotnost tako potrebna. O postopku slovenske delegacije se še vodi diskusija, kjer bodo sporna mnenja pojasnjena. Dolžnost vsakega organiziranega člana je, da čimbolj aktivno in konstruktivno poseže v društveno življenje, ker bo s tem največ doprinesel k pozitivnim uspehom organizacije.

Tajniško poročilo, ki ga je podal tovariš Kert, je bilo sprejeto. Blagajniško poročilo tov. Marte Regvatove izkazuje lepo sliko društvenega poslovanja. Dolg nekaterih članov društvu znaša preko 3000 din. Odbor se pooblašča, da ga izterja, in bo znesek uporabljen po sklepih prihodnjega zborovanja. Nadzorni odbor je po predsedniku Komarju predlagal razrešnico, ki je bila soglasno sprejeta.

Pri volitvah je bila samo ena lista. Po konstituiranju novega odbora je bil izvoljen za predsednika tov. Mencej Martin, za podpredsednika Kos Makso, za blagajničarko Regvat Marta in za tajnika Kert Jože.

Novi predsednik tov. Mencej Martin se je v imenu odbora zahvalil za zaupanje in obljubil delovati v korist učiteljske, šole in društva. Prihodnje zborovanje je določeno za 16. december t. l.

Mencej Martin, preds. Kert Jože, tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO KAMNIK je imelo svoje prvo letošnje zborovanje in redni občni zbor 11. novembra v Sokolskem domu v Domžalah. Prisotnih je bilo 75 članov, t. j. 60 %.

Pred prehodom na dnevni red je tovariš predsednik objavil predloženo kandidadno listo in odredil čas volitev.

Po uvodnih pozdravnih besedah, ki so veljale vsem novim članom in članicam ter našima veteranoma tov. Hitiju in Tomanu, je v obširnem situacijskem poročilu podal celotno sliko dela in prizadevanja naše sekcije in centralne uprave, ki se neprestano trudita za pravno in materialno zaščito članstva.

Navedbi konkretnih primerov, pri katerih je vodstvo sekcije doseglo načelno rešitev pravnega in materialnega značaja posameznih članov, so zborovalci simpatično sprejeli na znanje.

Nadalje je v zvezi z izpremembami notranje ureditve države in še posebej z ozirom na razmere v organizaciji po glavni skupščini poudarjal nujno izpremembo pravil, ki naj se prilagode bodočemu stanju, in upoštevajo stanovsko linijo udruženja.

Poročila društvenih funkcionarjev so bila soglasno sprejeta.

Tov. tajnik je poročal o delovanju društva v minulih poslovnih dobi, tov. blagajnik pa o stanju naših finan.

Tov. predsednik se je obema zahvalil za sodelovanje; tov. Cenčiču, ki je dolga leta opravljal težavne posle blagajnika v našem društvu, gre ob njegovi upokojitvi še posebno priznanje.

Za strokovni odbor je poročal tov. Mayer, gospodarsko poročilo Učiteljske tiskarne pa je podal tov. predsednik sam.

Na predlog nadzornega odbora je bila odborom soglasno izglasovana razrešnica.

O poteku banovinske skupščine je poročal tov. Andolšek, tov. predsednik pa o državnih skupščini že v situacijskem poročilu.

Pri obravnavi aktualnih šolskih vprašanj se je kritiziralo neredne šolske upravitelje, ki so krivi, da se dotacije ne nakazujejo pravočasno; tov. Koman je navajal napake, ki se pojavljajo pri obračunih.

Soglasno je bila odobrena članarina za tekoče poslovno leto po 18 din mesečno; pri tem je vstet že podporni fond.

Pri slučajnostih se je sklenilo, da bo prihodnje zborovanje v decembru; predavanje za to zborovanje je prevzel tov. Jenko Metod.

Sledile so volitve; predložena lista je bila soglasno sprejeta; za predsednika je bil ponovno izvoljen tov. Josip Napokoj, za blagajnika tov. Maks Koman, za tajnico pa tov. Hrastova. V odboru so poleg teh še tov. Mehora, Golob, Andolšek in Malešič. Nadzorni odbor tvorijo tov. Smole, Inkret in Janša. Finančni referent je tov. Merčun, v strokovnem odboru pa so tov. Intihar, Rupnik Marija, Svetina in Vodnik. V častno razsodišče so izvoljeni tov. Inkret, Intihar in Mehora s stalnima članoma Rusom in Ušeničnikovo ter sekretarjem Merharjem. Izvoljeni so bili tudi poverjeniki za Mladinsko matico (Lumbar), za Učiteljsko tiskarno (Napokoj), referent za »Pokrete« (Svetina), poverjenica za odsek učitelje pa bo izvoljena na prihodnjem zborovanju.

Po končanih volitvah je tov. Inkret predaval o malih živalih; predavanje je izvajal s skioptičnimi slikami. Nadvse zanimivo predavanje je moral, žal, zaradi pomanjkanja časa omejiti. Splošen aplavz zborovalcev in topla zahvala tov. predsednika sta najlepši dokaz, da je bilo članstvo zadovoljno s predavanjem našega rejca Inkreta.

Jos. Napokoj, preds. Ivanka Hrastova, taj.

Novosti na knjižnem trgu

—k Ročna šolska zemljevid slovenskega ozemlja in Evrope. Izdelala Albert Zerjav in Milan Verk. Založil Učiteljski dom v Mariboru, 1939. Cena 6 din.

Vrsto izdaj ročnih šolskih zemljevidov, ki jih je zadnja leta zalagal Učiteljski dom v Mariboru in ki smo se jih s pridom posluževali v ljudski šoli, izpopolnjujeta novi izdaji slovenskega ozemlja in Evrope. Primerjajoč ju s prejšnjimi, opazimo na prvi pogled velik napredek. Zlasti evropski zemljevid je tako pregleden in plastičen, kakor si boljšega ne moremo želeli. Tudi barva ravni, nižin in planot je smiselna, tako da brez kazala lahko primerjamo nadmorsko (oz. podmorsko) višino posameznih predelov. Zivomodne vijuge rek (na pr. Donave in Volge) dobro označujejo njih tek, širino in porečje. Na ta način nam kar sam zemljevid ponuja učni postopek pri pouku zemljepisja. Saj sloni ta pouk na geografskih enotah, ki so trajne, medtem ko se politične enote le prečesto spreminjajo. In kakor v potrdilo te trditve ne opazimo na zemljevidu premočno označenih državnih mej. Tako bo ohranil zemljevid svojo veljavo tudi še nadalje kljub mogočim spremembam, ki bi jih prinesla vojna.

Tudi zemljevid slovenskega ozemlja je plastičen. Obsega vse pokrajine, kjer žive Slovenci; razen svobodne Slovenije tudi naše Primorje s severnim delom Istre in Koroško. Iz tehničnih ozirih seveda ni bilo mogoče priložiti ozemlja Slovencev ob Rabi, kjer je naša najsevernejša narodnostna meja. Zemljevid je pregleden, najznačilnejše geografske enote so lepo podane. Nikjer ne opazimo pretiravanja v barvah, zabrisanosti in raznih netočnosti, ki jih je imel eden izmed zemljevidov iz prejšnjih let od iste založbe. Prav dobro bo služil ta zemljevid ne le ljudskim, temveč tudi meščanskim in nižjim srednjim šolam. Marsikdo pa si ga bo nabavil še za lastno rabo.

Novost pri obeh ročnih zemljevidih pa je statistični material, ki ga imata na zadnji strani. Pod naslovi: Iz naše preteklosti; Gozd, naš prijatelj; Sveta si zemlja...; Med rovi in dimniki; Brez izobrazbe ni napredka; S truhom za kruhom; Ob severni meji — ima zemljevid slovenskega ozemlja pravcati miniaturni zemljepisni leksikon, ki bo zelo olajšal spoznavanje naše ožje domovine. Kdor je že izkusil, koliko truda povzroča človeku sestava najpotrebnejših preglednih števil pri zemljepisnem pouku, bo vesel teh tabel. Podobno je tudi zadnja stran evropskega zemljevida opremljena z zanimivimi podatki o evropskih državah, narodih, kmetijstvu, industriji itd.

Cena zemljevidov je nizka. Dejstvo, da jih je izdala naša učiteljska ustanova v tako skrbni izdelavi, pa nam nalaga dolžnost, da pridno segamo po njih. Klemenčič Vlado

—k Alphonse Daudet: »Pisma iz mojega mlina«. Pred Miklavžem in božičem se nam slovenskim učiteljem večkrat zastavi vprašanje: Kakšna knjiga naj se znancem daruje za spomin. Dobro svetovati je težko. Knjig je mnogo — izložbe so polne vse mogočega. Zaradi tega ne bo ne prekasno ne odveč, ako opozorimo danes na eno najlepših in najglobljih knjig, ki so izšle v zadnjem času. To so Daudetova »Pisma iz mojega mlina«, ki jih je prevedel dr. Janko Tavzes in z ilustracijami opremil slikar in grafik E. Justin.

So to »pisma«, iz katerih diha svež, oživlajoč duh provansalske narave in iz katerih se nam odkriva ljubezni polni opazovalni pogled avtorja do preprostega življenja, polnega zdravega soka. Čitatelj spozna v »pismih« povsem drugo Francijo, ki je različna od one, ki smo je vajeni iz romanov in opisov salon-skih pariških romanov.

Zelo primerna BOŽIČNA DARILA!

* Največja izbira!

* Oglejte si naše izložbe!

A. & E. SKABERNÉ LJUBLJANA

V vse mogoče panoge človeškega realnega življenja in tragika duš preprostih francoskih podeželanov sega Dandetovo mojstrsko pero, vodeno od ljubezni do malega človeka.

V sedanjí dobi ekspresionizma in divje tehnizacije krute realnosti, bo čitanje tega zdravega in sočnatega impresionizma kakor odhiti in pomirjenje sredi udarcev realne nerivo, ki nas obdaja.

Med »pismi« so tudi zaokrožene celote, ki jih lahko čitamo kot vzorna dela svetovne literature naši mladini. Zaradi tega spadajo »Pisma« tudi v učiteljske knjižnice na naših šolah.

—k Mali gospodar, glasilo osred. društva rejcev malih živali v Ljubljani. Izšla je druga propagandna številka s sledečo vsebino: Banovinska razstava malih živali na velesejmu. — Organizacija I. banovinske razstave malih živali v Ljubljani. — »Osrednje društvo rejcev malih živali« in prodajne zadruge. — Perutninar pozimi. — Pesa - zimska hrana za domače kunce. — Jeseni menjajo domači kunčji dlako. — Rejci, ne zakopavajte denarja v gnoj. — Valilne sklede. — Ovejereja v Beli Krajini. — Veterinarski kotiček »Malega gospodarja«. — Angorska volna. — Papigica skobčevka v jeseni. — Najpogostejše bolezni prašičev. — Kdor želi brezplačno propagandno številko »Malega gospodarja« naj to javi upravi lista v Ljubljano, Gajeva ulica 9/I.

—k Zavod za sodobno pedagogiko pri Višji pedagoški šoli v Beogradu izdaja po knjigarni Rajković v Beogradu svoje publikacije v priročni obliki. Pravkar sta izšla 14. zvezek: dr. Jan Uher: Dve študiji iz psihologije mladosti (cena 12 din) in 15. zvezek: R. Vučić: Obrazovanje volje (cena 16 din). Obe v cirilici). Zaradi majhne nabavne cene so ti zvezki precej prikladni. V isti zbirki je tudi izšlo: John Dewey: Škola i društvo (dva zvezka, cena 10 din) in I. Kanjuh: Rosolimova metoda psihološkega profila in njen pedagoški značaj (cena 7 din). Publikacije se naročajo direktno pri knjigarni »Rajković«, Beograd, pošt. pred. 107.

—k Proteus (štev. 6-7.), revija Prirodoslovnega društva, je posvečena prirodnoznanstvenim prizadevanjem med Slovenci. Tako prinaša poleg uvodnega članka dr. P. Grošlja še kratke sestavke iz slovenske poljudne prirodznanstvene proze, in sicer: J. Stefan: Številna znamenja in sestavi; F. Erjavec: Mravlja; dr. S. Šubič: Svet, ki se je pogubil; F. Seidl: Regrat. Vsakemu članku so še dodejane številne pripombe. Z ozirom na vsebino pričujočega zvezka, kakor tudi ostalih, ga moramo toplo priporočati šolskim knjižnicam.

Učiteljska tiskarna

—t Knjigarna Učiteljske tiskarne nudi h kolekcijam knjig z znižano ceno še Engelberta Gangla: Moja pot,

pol usnje . . . za din 320,—
platno . . . za din 250,—
pol platno . . . za din 200,—

Novakovo Risanje za din 100,—

—t Vsem gg. učiteljicam in učiteljem poroča Učiteljska knjigarna svojo veliko zalogo šolskih in pisarniških potrebščin, knjig in dekorativnih keramičnih predmetov.

—t Puste in deževne nedelje so v deželi. Vaši otroci ne morejo na sprehod. Doma se dolgočasijo, ker nimajo primerne zabave in zaposlitve. Zanje ima Knjigarna Učiteljske tiskarne sledeče knjige: Tinkin zajček, Pisane lutke, Stric s košem, Teta s cekarjem.

—t Najlepša zabava, zanimivo ročno delo, pri katerem se otroci uče, je zbirka Nadržtov za šolo in dom. Načrte je sestavil Vilim Kunst, avtor člankov Za tri dinarje elektrike, ki so izšli v »Našem rodu«. Zbirka obsega 5 elektrotehničnih aparatov: Morsov brzojavni aparat, električni zvonec, indukcijski aparat, telefon in mikrofoni.

—t Prešernove in Gregorčičeve poezije so izšle v miniaturni izdaji. Lični knjižici se dobijo pri Učiteljski tiskarni po 20 din komad.